

Jaarverslag 2011

Sectie Parasitologie – SKML

Verklaring van gebruikte afkortingen:

<i>SKML:</i>	<i>Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Laboratoriumdiagnostiek</i>
<i>PAR-sectie:</i>	<i>Sectie parasitologie van SKML</i>
<i>AB-SKML:</i>	<i>Algemeen Bestuur SKML</i>
<i>CFB:</i>	<i>Centraal Facilitair Bureau van het SKML te Nijmegen</i>
<i>NVP:</i>	<i>Nederlandse Vereniging voor Parasitologie</i>
<i>SPLD:</i>	<i>Stichting Parasitologische Laboratorium Diagnostiek</i>
<i>NVKC:</i>	<i>Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie</i>
<i>NVMM:</i>	<i>Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie</i>
<i>SKMM:</i>	<i>Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Microbiologie</i>

De PAR-sectie van de SKML heeft ten doel het bevorderen van de kwaliteit van laboratoriumdiagnostiek op het gebied van de medische parasitologie, inclusief de interpretatie van de waarnemingen en de daaruit voortvloeiende klinische adviezen. In het sectiereglement staat meer in detail omschreven wat de taken en plichten zijn van de sectie en welke onderdelen worden uitgevoerd door het CFB.

In 2011 was de PAR-sectie wederom inhoudelijk verantwoordelijk voor één rondzending (bloed/darm parasieten), bestaande uit 4 rondes van elk 4 monsters, te weten 2 bloed - en 2 fecesmonsters. Daarbij is in 2011 een start gemaakt met een pilotrondzending voor moleculaire diagnostiek (PCR) van darmparasieten. Deze moleculaire resultaten tellen nog niet mee voor de eindscores. De achterliggende gedachte is dat een toenemend aantal laboratoria in Nederland voor de detectie van darmparasieten over gaat op moleculaire bepalingen en dat de sectie het van groot belang acht dat ook hier de kwaliteit van de diagnostiek gewaarborgd kan worden.

In 2011 waren er 93 ingeschreven deelnemers. Hierbij stuurde 81 tot 84 deelnemers een antwoord in voor de fecespreparaten en rond de 74 deelnemers bij de bloedpreparaten. Ongeveer 70 deelnemers doen mee aan het volledige pakket.

Omdat niet alle deelnemers daadwerkelijk bij iedere ronde een antwoord insturen, kunnen de cijfers van het aantal antwoorden iets fluctueren. De exacte getallen worden per ronde in het evaluatierapport weergegeven. Een samenvatting over het gehele jaar staat in dit jaarverslag.

In 2011 hebben enkele veranderingen plaatsgevonden in de samenstelling van het bestuur van de PAR-sectie. Vanwege een vervroegd pensioenregeling heeft Pieter Beckers per 1 juni de sectie verlaten. Wij zullen zijn kennis, kunde en groot enthousiasme voor de parasitologie missen en willen hem vanaf deze plek nogmaals danken voor zijn jarenlange inzet. Zijn taak als secretaris en coördinator van de rondzendingen is overgenomen door Joost Hopman, tevens werkzaam aan de UMC St Radboud.

De volledige samenstelling van de PAR-sectie eind 2011 was als volgt:

- Dr. L. van Lieshout (Leiden), lid namens NVP, voorzitter, lid AB-SKML, referent
- Drs. J. Hopman (Nijmegen), lid namens NVP, secretaris, rondzendingscoördinator
- Dr. J. van Hellemond (Rotterdam), lid namens NVP, penningmeester, referent
- Dr. B. Mulder (Enschede), lid namens NVMM, referent
- Dr. J.J.C.M. van de Leur (Zwolle) lid namens NVKC

Adviserende leden:

- Drs. T. Kortbeek (Bilthoven), referent (alleen feces)
- Dr. Th. Mank (Haarlem), referent
- Ing. T. Derks (Enschede), referent

Bij het vertrek van Pieter Beckers heeft Jaap van Hellemond de taak overgenomen van vertegenwoordiger van de SKML sectie binnen het NVP bestuur.

Het samenstellen van de rondzendingen verliep in 2011 zoals in voorafgaande jaren. Hoewel de aanvoer van geschikt materiaal steeds een belangrijk punt van aandacht blijft, had de sectie dit jaar voldoende keus om geschikte monsters te selecteren.

Resultaten van de rondzendingen in 2011

Opvallend gegeven was dat 21 deelnemers een of meerdere malen geen of onvolledige resultaten instuurden; sinds 2009 is er sprake van een stijgende trend.

Details per monster

Rondenr	Monsternr	Parasieten	Aantal max scores/aantal inzenders
102 2011-1	A	P.malariae	83/91 (89%)
	B	P.vivax	77/91 (83%)
	C	Diphyllobothrium latum	67/91 (74%)
	D	Chilomastix mesnili	60/91 (66%)
103 2011-2	A	P.falciparum	82/91 (88%)
	B	Geen	79/91 (85%)
	C	Taenia sp.	66/91 (73%)
	D	Giardia lamblia	73/91 (80%)
	E	Giardia lamblia	27/29(93%)
104 2011-3	A	P.ovale	67/91 (74%)
	B	P.falciparum	77/91 (85%)
	C	Taenia sp.	65/91(71%)
	D	Entamoeba histolytica	55/91 (60%)
	E	Dientamoeba fragiles	21/27 (78%)
105 2011-4	A	P. vivax	81/91 (89%)
	B	P. ovale	71//91 (78%)
	C	Cyclospora cayetanensis	57/91 (63%)
	D	Hymenolepis nana	65/91 (71%)
	E	Cryptosporidium sp.	23/25 (95%)

In deze tabel is per monster het aantal deelnemers vermeld dat de maximale score behaalde. In de percentage berekeningen zijn alleen de deelnemers betrokken die voor het betreffende monster een resultaat hebben ingezonden.

Opvallende resultaten:

- Sinds 2011-2 is een vijfde monster (E) toegevoegd als moleculair monster. Opvallend is dat het percentage juiste scores in deze 3 eerste moleculaire rondzendingen altijd hoger ligt dan bij de microscopie. Dit kan te maken hebben met de moeilijkheidsgraad van de bijbehorende monsters. De pilot zal in 2012 worden voortgezet.

- In tegenstelling tot 2010 werd in 2011 in geen enkel bloedpreparaat een score van meer dan 90% gehaald. Ter vergelijking dit was wel het geval in 5 van de 8 bloedpreparaten in 2010.

Verdiepingsvragen

In 2011 fluctueerde het aantal deelnemers dat de verdiepingsvragen beantwoordde rondom de 30. De verdiepingsvragen zijn vooral bedoeld als stof, om binnen de teams te bespreken. Dit kan goed in combinatie met de foto's die na afloop van iedere rondzending worden geplaatst op de website (zie <http://www.parasitologie.nl/index.php?id=1652>) van de NVP. Bij de verdiepingsvragen komen alle aspecten rond de diagnostiek aan de orde, zowel de lab technische als de theoretische en klinische onderdelen. De combinatie van open vragen en meerkeuze vragen geeft mogelijkheden om redeneringen achter de keuzes te verduidelijken.

Aanbeveling

Onze aanbeveling is om de analist van dienst het materiaal te laten bestuderen en, na een controle van de eindverantwoordelijke of inhoudelijk specialist, de uitslag op te sturen zoals dat ook met een **normaal** patiëntenmonster zou gebeuren. Dat geeft een meer realistisch beeld van de kwaliteit, dan dat iedereen het materiaal bekijkt en er vervolgens een consensus antwoord wordt afgegeven. Na versturen van de uitslag kunnen alle belangstellende analisten het materiaal bekijken en daarover discussiëren.

Educatieve activiteiten van de sectie

Net als in de voorafgaande jaren heeft de sectie zich in 2011 ingezet op het gebied van educatie van en voorlichting aan de deelnemers, zowel wat betreft de SKML-rondzendingen als de medische parasitologie in algemene zin.

Naast de foto's van de rondgestuurde materialen wordt de NVP website gebruikt voor het doorgeven van actuele informatie over bijeenkomsten en cursussen, en aanstippen van nieuwe ontwikkelingen en publicaties op het gebied van de medische parasitologie in Nederland.

Op 3 maart 2011 heeft de PAR-sectie de jaarlijkse deelnemersmiddag georganiseerd voor alle SKML deelnemers. Ruim 130 deelnemers waren deze middag in Amsterdam aanwezig afkomstig uit diverse ziekenhuizen en laboratoria uit het gehele land. Naast een inhoudelijke bespreking van de rondzending van het voorafgaande jaar, werden enkele deelonderwerpen verder in detail besproken. De presentaties van deze bijeenkomst zijn terug te vinden op de website www.parasitologie.nl (pagina: SKML actueel).

Op 14 juni 2011 organiseerde de SKML sectie een sessie binnen het SKML congres "kwaliteit in harmonisatie". Het parasitologisch programma en bijbehorende presentaties over interne kwaliteitssystemen en ontwikkelingen in de moleculaire diagnostiek zijn terug te vinden op de website www.parasitologie.nl (pagina: SKML actueel).

Tenslotte is de PAR-sectie altijd actief betrokken bij het inbrengen van parasitologische onderdelen binnen de wetenschappelijke voorjaarsvergadering van de NVMM en zijn de meeste PAR-sectie leden actief betrokken bij de NVP werkgroep Klinische Parasitologie die twee keer per jaar in Utrecht bijeenkomen (voor komende data en programma zie www.parasitologie.nl)

Namens de PAR-sectie
Joost Hopman, Jaap van Hellemond en Lisette van Lieshout
Nijmegen/Rotterdam/Leiden, december 2012